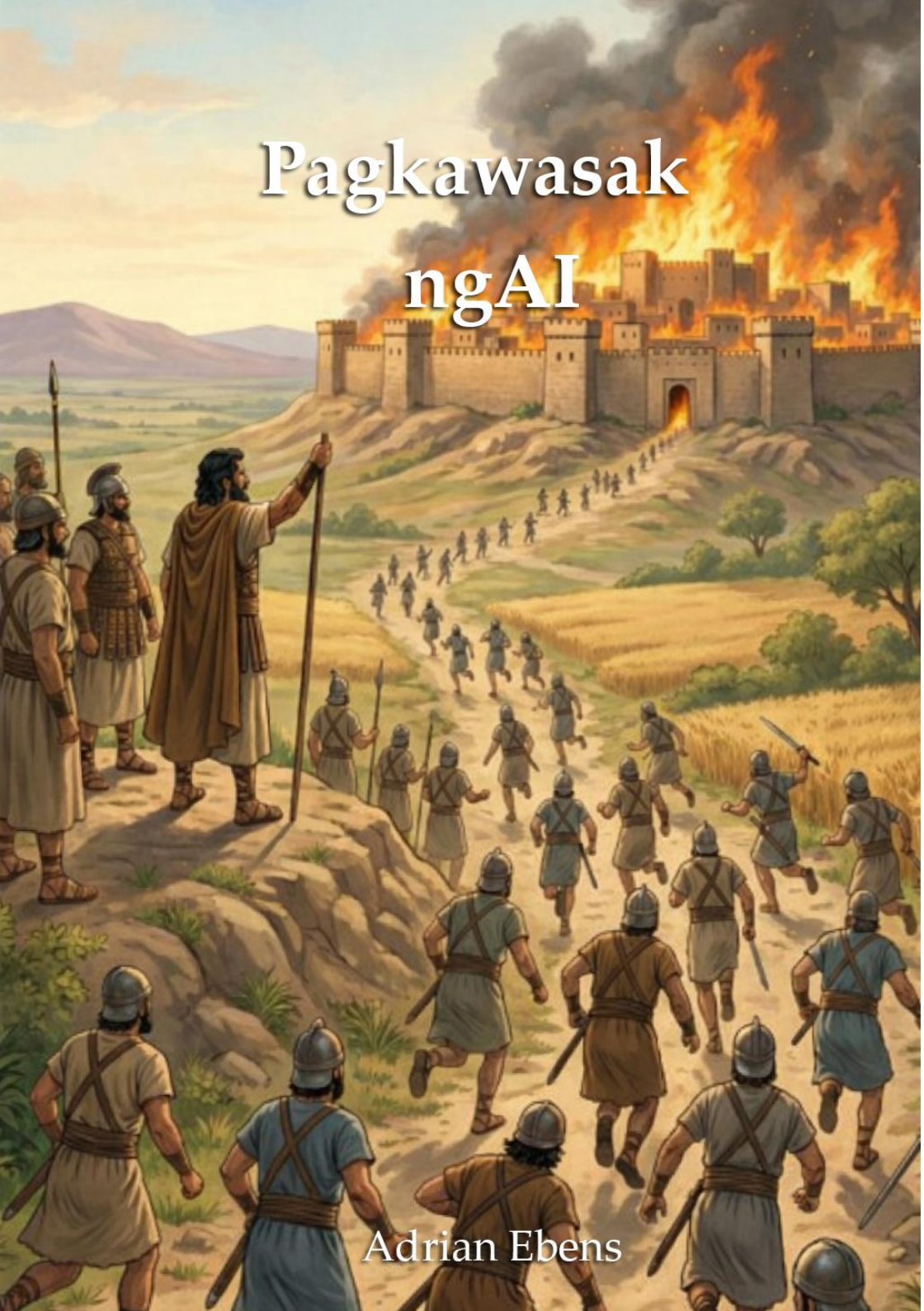

Pagkawasak ng AI

Adrian Ebens

Adrian Ebens, 2026

Karapatang-ari © 2026, Adrian Ebens

Maranathamedia.com

Ang moral na karapatan ng may-akda ay pormal na ipinahayag at pinagtibay.

Lahat ng karapatan ay nakalaan. Walang anumang bahagi ng publikasyong ito ang maaaring kopyahin, paramihin, o gamitin para sa komersyal na pakinabang, kabilang ang pagpapadala o paglipat nito sa anumang anyo o sa pamamagitan ng anumang paraan, elektroniko, mekanikal, pagkuha ng sipi, pag-rekord, o iba pa, ng walang paunang nakasulat na pahintulot mula sa tagapaglathala at mga may hawak ng karapatang-ari. Paalala, may bahagi ng mga talata na binigyang-diin ng may akda sa pamamagitan ng paggamit ng makapal na titik upang ipakita at bigyang halaga ang isang tiyak na punto na hinango mula sa mga nasabing teksto.

Maliban kung may ibang malinaw na pinagmulan na tinukoy, ang mga sipi ng Kasulatan ay kinuha sa *Bersiyong King James*.

Karapatang-ari © 1996, 2004, 2015 ng Tyndale House Foundation. Ginamit nang may pahintulot. Ang mga sipi ng Kasulatan na iniuugnay sa NKJV ay mula sa Banal na Bibliya, ang *Bagong Bersiyong King James*. Karapatang-ari © 1982 ni Thomas Nelson, Inc. Ginamit nang may pahintulot.

Ang mga sipi ng Kasulatan na iniuugnay sa YLT ay mula sa Banal na Bibliya, *Young's Literal Translation*,

Karapatang-ari© 1898, ni Robert Young, na ngayon ay kabilang na sa pampublikong dominyo.

Ang transkriptong ito at lahat ng iba pang publikasyon ng Maranatha Media ay makukuha sa aming website maranathamedia.com upang umorder ng karagdagang mga kopya, mangyaring magpadala ng email sa adrian@maranathamedia.com

Ang transkrip na ito ay

Ipinresenta ni Adrian Ebens

Isinalin sa nakasulat at sinuri ni Adam Pearce at Lorelle Ebens

Ang disenyo ng pabalat ay ginawa ni Adrian Ebens

Larawan sa Pabalat sa Shutterstock

Inilatag ang teksto sa sukat na

10.5/14 gamit ang Palatino Linotype

Inimprenta sa Australia

TRANSKRIP MULA SA
PRESENTASYON NI ADRIAN EBENS
ENERO 7, 2026

PAGKAWASAK NG AI

Panimulang Pananalita:

Pagbati sa mahal naming pamilya sa iba't ibang panig ng mundo. Ikinalulugod naming muli kayong makasama sa isa na namang presentasyon. Umaasa kami na inyong nagustuhan ang ilan sa mga awitin, lalo na ang mga mas bagong kanta. Tunay na napakagandang pagnilayan habang pinakikinggan natin ang awiting “Ang Ating Minamahal ay Tumatawag,” sapagkat hindi ba’t patuloy Niya tayong tinatawag, hakbang sa bawat hakbang, habang tayo’y sumusulong patungo sa isang matibay at hindi matinag na saligan. Habang iniisip natin ang dakilang pag-ibig ng ating mapagmahal na Ama; ito ay tunay na isang napakalaking pagpapala.

Patuloy kong pinag-aaralan ang mga salaysay sa aklat ni Josue, sapagkat balang araw ay nais kong makabuo ng isa pang aklat tungkol sa Mirror Principle na pinamagatang *The Kingdom of Heaven*, na aking nabanggit na rin noon. Marami pang mga bagay ang patuloy na lumilitaw na kapansin-pansin at makabuluhan. Ngayong gabi, dito sa Australia (para sa ilan sa inyo ay umaga na), ating tatalakayin ang pagwasak sa Ai. May ilan na nagbibiro at nagsasabing, oh, ang pagwasak ng AI, ngunit ito ay tumutukoy sa lungsod ng Ai at kung

paano ito humantong sa wakas nito. Nais nating suriin nang kaunti ang kuwentong ito. Titingnan natin ang ilang mahahalagang punto at ilang aspeto ng gramatikang Hebreo habang tayo'y nagpapatuloy. Ngunit bago ako magpatuloy, nais ko munang manalangin.

Panimulang Panalangin:

Minamahal naming Ama sa langit, kami po ay nagpapasalamat sa pagkakataong makasama ang aming mga kapatid at ang lahat ng makikinig sa pagtatanghal na ito. Kami po ay nananalangin, Ama, para sa Iyong Espiritu. Kami po ay humihiling ng huling ulan. Kami po ay nananalangin, Ama, na nawa'y maipakita namin ang Iyong larawan at ipagkaloob Mo sa amin ang Espiritu ng Iyong Anak; upang kami'y manatili sa agos ng buhay.

At kami po ay nananalangin, Ama, para sa lahat ng dumaranas ng pagsubok at mga nahaharap sa kahirapan, na nawa'y kanilang maalala na sila ay minamahal Mo at na naghanda Ka ng isang lugar para sa aming lahat. At sa lalong madaling panahon, kami ay mapapasa kahariang makalangit. Tunay naming minimithi na kami'y makapiling Ka roon.

At kami po ay nagpapasalamat sa Iyo sa pakikinig Mo sa panalanging ito, sa pangalan ni Hesus. Amen.

Presentasyon:

Kamakailan lamang ay nagsusulat ako ng isang liham para sa isang tao na marahil ay nasa pitumpung taong gulang na at hindi na rin maganda ang kalagayan. At sinabi ko sa kanya, isipin mo na sa lalong madaling panahon ay lalakad tayo sa mga lansangan ng langit, makikinig sa mga koro ng mga anghel, aawit na kasama nila, at kakain ng bunga ng Puno ng Buhay at iinom ng tubig mula sa mga batis ng buhay. Makakausap natin ang lahat ng mga banal, kapwa ang mga nabubuhay at ang mga nauna na. Napakaganda ng magiging karanasang iyon. Kaya't palakas natin ang loob ng isa't isa sa pamamagitan ng mga kaisipang ito.

Kaya nais kong tumingin tayo sa screen, at ating tatalakayin ang pagwasak sa Ai. Magsisimula tayo sa Aklat ni Josue, Kabanata 8, mga Talata 1 at 2. Ganito ang nakasaad dito:

At sinabi ng PANGINOON kay Josue: “Huwag kang matakot, at huwag kang manghina; **kunin mo** [utos]

Nilalagay ko sa panaklong ang mga pahayag kung saan nagbibigay ng utos ang Diyos. Nilagay ko rin ang salitang utos (imperative), dahil ito ay mahalaga: ang utos sa Ingles ay command, isang kautusan na gawin ang isang bagay. Ipinapakita ng Hebreo kung kailan ginagamit ng Diyos ang utos at kung kailan hindi. At nagiging kawili-wili ito sa unang dalawang talata. Kaya, nakasaad dito,

kunin mo [ito ay isang utos – imperative] ang lahat ng mga mandirigma kasama mo, at **bumangon ka** [ito ay isang utos – imperative], **umakyat ka** [ito ay isang utos – imperative] patungo sa Ai. **Tingnan mo** [o masdan – ito ay isang utos – imperative], ibinigay ko na ito sa iyong kamay

At titingnan natin ito sa susunod, kung ano ang ibig sabihin ng ibinigay sa iyong kamay. Nakasaad dito,

Ibinigay ko na sa iyong kamay ang hari ng Ai, ang kanyang bayan, ang kanyang lungsod, at ang kanyang lupain. At gagawin mo [Qal Perfect] sa Ai at sa kanyang hari ang gaya ng ginawa mo sa Jerico at sa kanyang hari.

At ito ay kawili-wili. “Gagawin mo.” Ngayon, kung binasa mo na ang lahat ng iba pang mga utos na ibinigay ng Diyos sa kanila, iisipin mo na ang pahayag na “gagawin mo sa Ai at sa kanyang hari ang gaya ng ginawa mo sa Jerico.” Kung babasahin mo ito, parang, okay, pinatay ninyo ang lahat ng tao sa Jerico maliban kay Rahab at sa kanyang pamilya. Iisipin mo na ito ay isang utos na “gawin mo sa Ai at sa kanyang hari ang gaya ng ginawa mo sa Jerico.” Ngunit ang anyong Hebreo nito ay *Qal*, na siyang pangunahing anyo ng pandiwa sa Hebreo, at ito ang pinakakaraniwan. *Qal Perfect*. Titingnan natin kung

ano ang ibig sabihin ng *Qal Perfect*. Kaya, ito ay hindi talaga isang utos. Ito ay isang pahayag. Ngunit hindi ito isang utos na imperative. Nakasaad dito,

At **gagawin mo** [*Qal Perfect*] sa Ai at sa kanyang hari ang gaya ng ginawa mo sa Jerico at sa kanyang hari. Tanging ang mga gamit at mga hayop nito ang inyong aagawin para sa inyong sarili. **Maglatag** [ito ay isang utos – imperative] ng bitag sa lungsod sa likod nito.” (Josue 8:1-2, NKJV)

Ngayon, ang salitang maglatag ay isang utos, kaya ito ay isang imperative din. Kaya, ang mga bagay na sinabi ng Diyos na dapat nilang gawin ay bumangon, kunin ang mga tao, bumangon, umakyat, tingnan, ibinigay ko na ang lungsod na ito sa inyong mga kamay, at maglatag ng bitag sa lungsod. Ngunit ang bahagi tungkol sa gawin sa hari ng Ai at sa kanyang mga tao ay hindi isang utos na imperative. Ito ay tinatawag nating *Qal Perfect*.

Sige, magpatuloy tayo sa Aklat ni Josue at pansinin natin dito ang “ibinigay sa iyong kamay.” Nais kong mapansin ninyo ang isang bagay dito. Tiningnan ko ang ibig sabihin ng “ibinigay sa kamay” at natagpuan ko ang mga talatang may kaugnayan sa prosesong ito. Ngayon, pansinin ninyo ang nakasaad dito sa Jeremias 12:7. Nakasaad dito,

Pinabayaan ko ang Aking bahay, **iniwan** Ko ang Aking pamana; Tuldok-kuwit: Ang tuldok-kuwit ay nagpapakita na ang sinabi kanina ay bibigyan ng kahulugan o paliwanag ng susunod na sasabihin.

Ibinigay ko na ang lubos na minamahal ng aking kaluluwa sa **kamay** ng kanyang mga kaaway. (Jeremias 12:7)

Kaya ang ibinigay sa iyong kamay ay nangangahulugang pinabayaan at iniwan. Kaya, kapag sinabi ng Diyos na Ibinigay ko ang Ai sa inyong mga kamay, ibig sabihin nito ay pinabayaan Niya ang Kanyang gawain na pangalagaan ang Ai at iniwan Niya ang mga tao roon. Ito ang ibig sabihin ng “ibinigay sa kanilang kamay.” Kung

pinabayaan Niya sila at iniwan, ano nga ba ang tunay na kahulugan nito? Narito ang isa pang talata sa Isaias 47:6, na nagsasabing ibinigay Niya ang Israel sa kamay ng Babilonya. At pansinin ninyo ang sinasabi Niya sa Babilonya.

Ako ay nagalit sa Aking bayan [ang galit ay nangangahulugang iniwan o pinabayaan Ko sila], pinahamak Ko ang Aking pamana, at **ibinigay Ko sila sa iyong** [ng Babilonya] **kamay**:

Pansinin ninyo ang kanyang sinasabi sa susunod.

Hindi mo sila ipinakita ng awa; sa mga sinauna ay pinasan mo nang mabigat ang iyong pamatok. (Isaias 47:6)

At ngayon ay **ibinigay Ko na ang lahat ng mga lupain na ito sa kamay** ni Nebuchadnezzar, hari ng Babilonya, ang Aking lingkod; at ibinigay Ko rin sa kanya ang mga hayop sa parang upang magsilbi sa kanya. (Jeremias 27:6)

Kaya, ibinigay Niya ang Israel sa kamay ng Babilonya, ngunit sinasabi Niya, “hindi mo sila ipinakita ng awa.” Posible kaya na sa pagbibigay ng Ai sa kamay ng Israel, umaasa Siya na maipapakita nila ang awa at mabuti sa kanila? Oo, maglatag ng pagsalakay sa lungsod. Oo, palibutan sila, gaya ng ginawa Niya sa Jerico. At kapag bumagsak na ang mga pader at sila ay napasailalim, saka lamang sila magkakaroon ng pagpipilian: tumakas, gaya ng ginawa nang nilinis ni Hesus ang templo, o yumukod, magsisi, tanggihan ang idolatriya, at hangaring matutunan ang tungkol sa buhay na Diyos. Napag-aralan na natin ito dati. Naniniwala ako na ito ang mga tulyap, ang mga tulyap ng panghihikayat o paggising ng budhi, na ito ang nais ng Diyos.

Kaya, ibinigay Niya sila sa kanyang kamay. Ngunit napapansin natin na may sinasabi ang Diyos, kapag sinabi Niya, “Gagawin mo sa Ai ang gaya ng ginawa mo sa Jerico.” Ngayon, kailangan nating tingnan ang anyo ng pandiwa, at kailangang masusing pag-aralan ito. Kaya, makikita natin dito [Josue 8:1-2] na nakasulat, “at gagawin mo,” at ito ay *Qal Perfect*. Ano nga ba ang *Qal Perfect*? Aking sinuri ito online, at

pati na rin sa E-sword tool,

Qal perfect

Pag-unawa sa Hebreong Qal Perfect

Kahulugan at Estruktura

Ang Qal Perfect ay isang anyo ng pandiwa sa Hebreo na nagpapahiwatig ng mga natapos na kilos.

Kawili-wili na kapag sinasabi, “Gagawin mo sa Ai at sa kanyang hari ang gaya ng ginawa mo sa Jerico,” ginagamit nito ang anyo ng pandiwa na para sa mga kilos na natapos na o nangyari na sa nakaraan. Kaya, bakit ginagamit ang anyong pandiwang ito?

Ito ay may katangian ng:

- Aspektong Aktibo (Active Voice): Ang paksa ang gumaganap ng kilos. (“Gagawin mo sa Ai; iyan ang paksa.)
- Simpleng Aspeto: Ang kilos ay direktso at hindi komplikado.
- Kompletong Aspekto (Perfect Tense): [Pansinin ito] Ang kilos ay natapos na, at kadalasang isinasalin sa Ingles bilang nakaraang panahon.

Bakit sa talatang ito, kapag sinabi ng Diyos na “gagawin mo sa Ai ang gaya ng ginawa mo sa Jerico,” ginagamit ang kumpletong aspekto (perfect tense)? Bakit hindi ito gumamit ng utos (imperative) o ng anyo na nasa hinaharap, isang bagay na darating pa lamang? Isinusulat ito na para bang ito ay natapos na. Ngayon, kawili-wili na mapansin natin nang kaunti pa tungkol sa *Qal Perfect*. Ang anyo ng pandiwang *Qal Perfect* ay paminsan-minsan ginagamit sa mga pahayag na propetiko. Ito ay mula sa E-sword: mga kasangkapang panpanahon, panlapi, at panlunan.

Paggamit sa Mga Pahayag na Propetiko

Sa panitikan ng propesiya, ang *Qal Perfect* ay maaaring magpahayag ng katiyakan at kasapatan.

Kaya, ito ay isang idyoma o paraan na ang bagay na malapit nang mangyari ay itinuturing na parang nangyari na. Ipinapahayag nito ang katiyakan at kasiguraduhan. Dito ginagamit ang anyo ng pandiwang ito upang maghatid ng damdamin ng katiyakan, na gaya ng pagsasabing tiyak na mangyayari ito.

Madalas itong sumasalamin sa mga kilos o pahayag ng Diyos, na binibigyang-diin na ang mga ito ay natapos na o tiyak na magaganap.

Kaya, dito nakikita natin ang paggamit ng Hebreo sa isang bagay na karaniwang ginagamit para sa mga naganap na sa nakaraan. Ngunit, sa Ingles, masasabi natin, “Parang tapos na ito. Tiyak ito. Mangyayari ito. Alam ko na mangyayari ito.”

At muli, sa mas malalim na bahagi ng E-sword tool, nakasaad,

2d) Minsan sa Hebreo, ang mga pangyayaring darating ay inilalarawan nang napakalinaw at reyalidad na itinuturing na para bang naganap na at inilalarawan gamit ang kumpletong aspekto (perfect). (E-sword: Mga Kasangkapang Panpanahon, Tinig, at Anyo ng Pandiwa)

Kaya, ito ay isang mekanismo sa Hebreo na gumagamit ng mga anyo ng pandiwa. At maaari kaya na ito ay napakalinaw para sa Diyos (na naaalala Niya ang pagkawasak ng Jerico at ang pagpatay sa lahat ng tao roon) na napakalinaw at napakatingkad, gaya ng sasabihin sa Ingles, para sa Diyos, kaya ginagamit ang anyong pandiwang ito? Na reyalidad nito, at tiyak na mangyayari.

Ngayon, pumunta tayo sa Young’s Literal Translation, dahil isinasalin nito ang *Qal Perfect* ayon sa literal na pagbasa. At pansinin ninyo ang sinasabi ng Diyos,

‘at ginawa mo [*Qal Perfect*] sa Ai at sa kanyang hari ang gaya ng

ginawa mo sa Jerico at sa kanyang hari; tanging ang mga gamit at mga hayop nito ang inyong aangkinin para sa inyong sarili; maglatag ka ng bitag sa lungsod sa likuran nito.' (Josue 8:2, YLT)

Pinapanghuhulaan ng Diyos ang hinaharap tungkol sa kung ano ang plano ng Israel na gawin. Sinasabi Niya sa kanila kung ano ang kanilang gagawin.

Kaya, sinasabi ng Diyos, "Ginawa mo na ito." Muli; maaari nating unawain ito na alam ng Diyos ang isipan ng tao at binabasa Niya ang isip ng tao, at ang tao ay naipangako na sa kanyang sarili na gagawin ito, kaya maaaring magsalita ang Diyos na para bang ito ay nangyari na. Dahil dito, mayroon din tayong elemento na tiyak ang Diyos na mangyayari ito. At dito nagiging kawili-wili na maaari mo itong basahin bilang isang utos mula sa Diyos. Muli, may konsepto ng salamin na gumaganap sa tekstong ito, sapagkat maaari itong basahin sa dalawang paraan; at may ilang aspeto ng Kasulatan na tila nagpapahiwatig na ito ay nananatiling isang uri ng utos. Maaari rin naman itong basahin bilang pagpapakita na batid ng Diyos ang gagawin ng Israel. Alam Niya kung ano ang kanilang gagawin. Dahil dito, ipinapaalam ng Diyos sa Israel ang kanilang gagawin, hindi bilang isang utos; sapagkat ang wika sa Hebreo ay hindi anyong pautos kundi isang pahayag. Paano natin bibigyang-kahulugan ang pahayag na ito?

At dito natin kailangang gamitin ang ating pagkaunawa sa karakter ni Hesus at sa Kaniyang paghahayag ng Ama. Ginagamit ba natin ang *Qal perfect* upang ipakahulugan na sinasabi ng Diyos, "Tiyak na ito ay dapat gawin, kaya kinakailangan ninyong gawin ito" Maaari itong basahin sa ganitong paraan, o kaya naman bilang, "Tiyak Akong gagawin ninyo ito, at ipinapaalam Ko sa inyo na ito ang mangyayari." At dahil dito, nabibigyan ang tao ng pagkakataong basahin ito bilang, "Kung ganoon, ano ang nais Ninyong gawin namin?" o kaya'y hanapin lamang ang kumpirmasyon ng matagal na nilang nais gawin.

At gagawin mo sa Ai at sa kaniyang hari ang gaya ng ginawa mo

sa Jerico at sa kaniyang hari: gayunman, ang mga nasamsam na ari-arian at ang mga hayop nito ay maaari ninyong kunin para sa inyong sarili: maglatag ka ng isang pananambang laban sa lungsod mula sa likuran nito. (Josue 8:2, KJV)

Muli, nasa KJV ang pahayag na “gagawin mo.” Gaya ng malinaw na nakasaad doon. Ngunit sa Young’s Literal Translation, ang ginamit ay “ginawa mo na.” Malinaw na ipinapahayag ng Young’s Literal ang diwa na tila ito ay nasa panahong nagdaan. Sa ganitong paraan, ipinakikita na ang Diyos ay ipinahuhula ang hinaharap batay sa kung ano ang pinaplano nang gawin ng Israel. Ipinapaalam Niya sa kanila kung ano ang malapit na nilang gawin.

Muli, kung nanaisin ninyo, batay sa aking pagbasa ng Kasulatan, maaari pa rin itong ipakahulugan na tiyak ang Diyos na nais Niyang mangyari ito, o maaari rin itong basahin bilang katiyakan ng Diyos na ito ang kanilang gagawin; at sila ay nakapagpasiya na at nakatalaga nang gawin ito. Dahil alam nating may ganitong kalabuan o posibilidad ng higit sa isang pagpapakahulugan sa teksto, tayong mga mambabasa ang nagpapasya kung ano ang kahulugan ng talata sa bahaging ito.

Ginamit ng KJV ang pahayag na “gagawin mo.” Tila isang utos ito, ngunit hindi ito utos. Ito ay isang pahayag lamang tungkol sa kung ano ang alam ng Diyos na gagawin ng Israel.

Napakahalagang punto ito, dahil ang Josue 8:2 ang pangunahing bahagi ng pakikilahok ng Diyos sa nangyayari sa kuwentong ito. Mula sa puntong ito, tututok tayo kay Josue at sa kaniyang pagsasakatuparan ng plano upang sirain ang lungsod ng Ai. Ngunit ang talata dalawa ay tila nag-aalok sa atin ng utos mula sa Diyos na gawin sa Ai ang gaya ng ginawa nila sa Jerico. Subalit, ang Hebreo ay hindi nagbibigay ng isang pautos; hindi ito direktang utos mula sa Diyos. Ito ay isang pahayag. At maaari nating bigyang-kahulugan ang pahayag na ito sa dalawang paraan. Ikaw ang magpapasya kung alin ang tama. Para sa akin at sa aking tahanan, ating bibigyang-kahulugan

ito batay sa makalupang buhay ni Hesus. At alam kong karamihan sa inyo ay gagawin din ang ganito.

Kaya, makikita natin dito sa Josue 8:1, na mayroon tayong

Josue 8:1

Tumindig – Pautos

Umakyat – Pautos

Tingnan/Saksi – Pautos

Josue 8:2

Gagawin mo – *Qal perfect* – Ginawa mo na.

Maglatag ng pananambang [Pautos]

Kaya, sa gitna ng lahat ng mga pautos na ito, na mga utos, mayroon tayong isang pahayag ng katotohanan. Ipinapahiwatig ko sa inyo na ang pahayag na ito ng katotohanan ay, kasabay ng iba pang mga pautos – oo, kung ikukumpara natin sa Jerico, oo, sinasabi ng Diyos na magmartsa sa paligid ng lungsod, humuni sa mga trumpeta – lahat ng ito ay mga utos ng Diyos. Sa parehong paraan, maglatag ng pananambang, gawin ang lahat ng ito; ngunit walang utos mula sa Diyos na patayin ang mga tao ng mga lungsod na ito, hindi natin ito matatagpuan. At ito ay mahalaga sa ating pagbasa ng Hebreo sa tekstong ito.

Kaya, lumipat tayo sa susunod na teksto. Dito, nais kong ipakita sa inyo ang higit pa tungkol sa *Qal perfect*, kung paano ito ginagamit upang bigyang-kahulugan ang mga kilos sa nakaraan. Ginagamit ko ang parehong salitang Hebreo at parehong anyong *Qal perfect*. Kaya makikita natin dito ang eksaktong parehong anyo ng pandiwa, eksaktong parehong pandiwa at anyo ng pandiwa na ginagamit ngayon upang ilarawan ang mga nakaraang kilos. Kaya, Exodo 18:1,

Nang marinig ni Jetro, ang pari ng Midian at biyenang ni Moises, **ang lahat ng ginawa ng Diyos** H6213 [H8804] para kay Moises at sa Israel, ang Kaniyang bayan, *at* na inilabas ng PANGINOON ang Israel mula sa Ehipto; (Exodo 18:1)

Kaya, ipinapakita nito kung paano maaaring gamitin ang anyo ng pandiwa na ito para sa mga bagay na natapos na sa nakaraan. At muli, Deuteronomio,

Ang PANGINOON ninyong Diyos na nangunguna sa inyo ay lalaban para sa inyo, **ayon sa lahat ng Kaniyang ginawa** H6213 [H8804] **para sa inyo sa Ehipto** sa inyong harapan; (Deuteronomio 1:30)

Dito, *Qal perfect*, ginawa na. Ito ay isang kilos na naganap na sa nakaraan. Eksaktong pareho ang anyo ng pandiwa nito gaya ng sa Josue 8:2. At muli, sa Deuteronomio 4:3,

Nakita ng inyong mga mata ang ginawa ng PANGINOON H6213 [H8804] **dahil kay Baalpeor**: sapagkat lahat ng mga lalaking sumunod kay Baalpeor, winasak sila ng PANGINOON ninyong Diyos mula sa gitna ninyo. (Deuteronomio 4:3)

Inilalarawan nito ang isang pangyayaring naganap na sa nakaraan at eksaktong pareho ang anyo ng pandiwa.

Kaya, tingnan naman natin ngayon ang parehong anyo ng pandiwa na ito na ginagamit para sa mga kilos sa hinaharap. At pansinin dito ang isang kawili-wiling bagay, Deuteronomio 4:25,

Kapag nakapanganak kayo ng mga anak, at mga apo pa, at kayo ay matagal nang naninirahan sa lupa, at kayo ay nagkasala at gumawa ng inukit na larawan, o ng anumang anyo, **at gumawa** H6213 [H8804] **ng masama sa paningin ng PANGINOON** ninyong Diyos upang Siya'y galitin: (Deuteronomio 4:25)

Nakakatuwang pansinin dito na hindi ginamit ang karaniwang pandiwang nasa hinaharap. Gumagamit ito ng pandiwa na karaniwang nagsasaad ng nakaraan. At ang maaari nating ipakahulugan dito ay may katiyakan na ipinapahayag sa Hebreo na si Israel ay maliligaw. Maaari rin nating sabihin na itinakda ng Diyos na sila ay maliligaw. Tiyak Siya dahil itinakda Niya ito, o alam ng Diyos

ang nasa puso ng mga anak ng Israel, at dahil dito, alam Niya ang mangyayari. Alam Niya na iiwan nila Siya at maliligaw mula sa Kanya. Kaya, ang parehong pandiwa, na karaniwang nagsasaad ng nakaraang kilos, ay ginagamit upang ilarawan ang mga kilos sa hinaharap bilang isang uri ng katiyakan. Dahil binabasa ng Diyos ang mga puso ng Israel, alam Niya kung ano ang kanilang gagawin, kaya ipinapahayag Niya ito sa ganoong paraan. Muli, 1 Hari 17:12,

At sinabi niya, Buhay ang PANGINOON mong Diyos, wala akong tinapay, kundi isang dakot na harina sa isang tapayan at kaunting langis sa isang banga: Narito, *ako'y* nagtitipon ng dalawang pirasong kahoy **upang ako'y pumasok at ihanda** H6213 [H8804] **iyon para sa akin at sa aking anak**, upang aming makain, at kami'y mamatay. (1 Hari 17:12)

Kaya, sa kaniyang isipan, ito ay isang kilos na mangyayari pa lamang sa hinaharap, ngunit ipinahahayag niya ito na tila ito ay nagawa na.

Manonood sa Online: Kaya, ito ay isang pahayag mula sa Diyos upang ilahad ang bagay na tiyak na nasa isipan na ng Israel.

Pr. Adrian: Oo, tama. Alam ng Diyos. Kaya, Kaniyang ipinapahayag kung ano ang kanilang pinaplano. Ngunit ito ay ipinahayag sa paraang maaari mo itong bigyang-kahulugan na nais ito ng Diyos. O maaari mo ring ipakahulugan na alam ng Diyos ang gagawin ninyo, at ipinapaalam Niya sa inyo kung ano ang inyong pinaplano. At muli, tayong mga mambabasa ang nagpapasya kung paano natin babasahin ang mga tekstong ito.

Kaya, muli, ang kakayahang suriin ang Hebreo at makita ang mga bagay na ito ay tunay na nakapagpapalakas ng loob. At muli, sa Josue 8:7, sa mismong talatang ating tinitingnan, si Josue ay nagsasalita.

Pagkatapos, kayo'y babangon mula sa pananambang at sasakupin ang lungsod: sapagkat **ibibigay** [Qal perfect] **ng PANGINOON ninyong Diyos ito sa inyong kamay.** (Josue 8:7)

Ginagamit upang ipahiwatig ang katiyakan – “Halos tapos na.

Ituring nang tapos. Tiyak.”

Ngayon, si Josue ang nagsasalita, at siya ay kumikilos batay sa kanyang pananampalataya, at ipinapahayag niya dito gamit ang anyong *Qal perfect*. Sinasabi niya, “Halos tapos na ito.” Ipinapakita niya ang kanyang pananampalataya at ipinapahayag ang isang pangyayaring mangyayari pa lamang sa hinaharap na parang naganap na – tungkol sa pagkakawala ng mga mamamayan ng Ai. At sa kontekstong ito, ipinapakita ni Josue ang pananampalataya, dakilang pananampalataya. Malinaw na ito ay nasa maling konteksto, ngunit ipinapakita niya ang dakilang pananampalataya.

Kaya, pansinin ngayon ang utos ni Josue dito. Binabasa natin ngayon ang Josue 8:4-8. Ito ang utos ni Josue.

At inutusan niya sila, na sinasabi, Masdan ninyo, kayo’y magbantay sa pananambang laban sa lungsod, sa likuran ng lungsod: huwag kayong lalayo nang labis sa lungsod, kundi maging handa kayong lahat: At ako, at ang buong bayang kasama ko, ay lalapit sa lungsod: at mangyayari na kapag sila’y lumabas upang salubungin kami, gaya ng una, kami’y tatakas sa harap nila, (Sapagkat sila’y lalabas upang habulin kami) hanggang sa mahila namin sila palabas ng lungsod; sapagkat sasabihin nila, Tumatakas sila sa harap natin gaya ng una: kaya’t kami’y tatakas sa harap nila. Pagkatapos, kayo’y babangon mula sa pananambang at sasakupin ang lungsod: sapagkat ibibigay ng PANGINOON ninyong Diyos ito sa inyong kamay. **At mangyayari na kapag nasakop na ninyo ang lungsod, inyong susunugin ang lungsod sa apoy: ayon sa utos ng PANGINOON ay inyong gagawin.** Tingnan ninyo [Pautos], inutusan ko kayo. (Josue 8:4-8)

Nang aking suriin ito, naisip ko, hindi ko naman nabasa sa teksto na sinabi ng Diyos na sunugin ang lungsod. Kaya bakit sinasabi ni Josue na sunugin ang lungsod? Isang bagay na aking naisip ay sa nakaraang kabanata, nang kinuha ni Acan ang mga bagay na inilaan upang

lipulin, sinabi ng Diyos na ang mga iyon ay susunugin sa apoy, na maaaring iyon ang tinutukoy ni Josue. Ngunit hindi ako lubos na tiyak, at wala rin akong sapat na panahon upang saliksikin pa ito nang mas malalim, kung bakit niya sinasabi na iniutos ng Diyos na sunugin ang lungsod, gayong ang sinabi lamang ng Diyos ay, “Ibinigay Ko sila sa inyong mga kamay.” Maliban na lamang kung kaniyang ipinaliwanag ito sa ganitong paraan: marahil sinunog din nila ang Jerico sa apoy, at naisip niya na, gagawin ninyo sa kanila ang gaya ng ginawa ninyo sa Jerico. Kaya maaaring ipinaliwanag ni Josue iyon bilang isang utos ng Diyos na gawin din sa Ai ang ginawa nila sa Jerico. Marahil doon niya ito nakuha. Hindi ako ganap na tiyak. Ngunit ito ay kawili-wiling pag-isipan.

Ang pagkakasunod-sunod ng mga pangyayari:

1. Nagpadala si Josue ng isang pangkat na binubuo ng 5,000 lalaki upang pumuwesto para sa isang pananambang
2. Kinuha niya ang kaniyang pangunahing hukbo at nagsagawa ng harapang paglusob laban sa lungsod
3. Inilayo niya ang kaniyang mga tauhan at pinaniwala ang mga lalaki ng Ai na sila ay natalo
4. Lumabas ang mga lalaki ng Ai upang salubungin sila, at inakit ni Josue ang mga ito palabas ng lungsod.
5. Pagkatapos, nagbigay si Josue ng hudyat [itinaas ang kaniyang sibat—ito ay mababanggit pa sa bandang huli ng kabanata] upang sakupin ng 5,000 lalaki ang lungsod
6. Pumasok ang ikalawang pangkat sa lungsod at nagsimulang sunugin ito.
7. Nakita ng mga lalaki ng Ai na wala na silang pag-asa na magtagumpay.

At nang makita ni Josue at ng buong Israel na nasakop ng pananambang ang lungsod, at naakyat na ang usok mula sa

lungsod, sila'y bumaling muli **at pinatay ang mga lalaki ng Ai.**
(Josue 8:21)

Kaya, ang lahat ng mga lalaki ng Ai ay napuksa sa prosesong ito. Ngayon, nakarating tayo sa tinatawag kong pagpatay. At sinasabi rito,

At nang matapos ng Israel ang pagpatay sa lahat ng mga naninirahan sa Ai sa bukid [sa labas sa bukid, ang mga lumalaban sa kanila, pinuksa nila silang lahat], sa ilang kung saan hinabol nila ang mga ito [hinabol nila ang mga lalaki, pinuksa silang lahat], at nang lahat ay nahulog sa talim ng espada, hanggang sa sila'y tuluyang nawasak, bumalik ang lahat ng mga Israelita sa Ai, at pinuksa ito sa talim ng espada. At nangyari ito, *na* ang lahat ng nahulog noong araw na iyon, kapwa lalaki at babae [at kabilang na rin ang mga bata, dahil kung pinatay nila ang lahat ng lalaki at babae, maipagpapalagay na kasama rin ang mga bata; sapagkat sinasabi, lahat sila], *ay* labindalawang libo, ang lahat ng mga lalaki ng Ai. Sapagkat hindi inalis ni Josue ang kaniyang kamay, na siyang humahawak sa sibat, **hanggang sa tuluyan niyang winasak ang lahat ng mga naninirahan sa Ai.** (Josue 8:24–26)

At kapag iniisip natin iyon, ito ay napakahirap harapin. Sa katunayan, napakahirap nitong harapin kaya nang subukan ni Josephus na ibigay sa mga Romano ang kasaysayan ng kanyang bayan, binago niya ang totoong pangyayari upang hindi ito magmukhang masama sa paningin ng mga Romano. Kaya, nais kong basahin sa inyo ang isinulat ni Josephus tungkol sa partikular na pangyayaring ito. Ito ay mula sa *Antiquities Book 5*, Kabanata 1, talata 15.

Ayon dito, sinakop ng mga lalaking ito ang lungsod, at pinatay ang lahat ng kanilang nakasalamuha; ngunit pinilit ni Josue ang mga lumaban sa kaniya na makipaglaban ng malapitan, at kanilang natalo, at napilitang tumakas; at nang sila'y maitulak pabalik sa lungsod at inisip na hindi pa ito nasakop, sa sandaling nakita nila na ito ay nasakop na, at napansin nilang nasunog na, kasama ang kanilang mga asawa at mga anak, naglayo-layo sila sa mga bukirin nang magulo at walang maayos na kaayusan, at wala

silang kakayahang ipagtanggol ang kanilang sarili, sapagkat wala silang sinuman na susuporta sa kanila.

Maisip mo ba ang mga lalaki ng Ai na nakikita ang lungsod na nasusunog at iniisip nila, patay na ang aking asawa at mga anak, at sila'y naglalakad-lakad, naguguluhan at hindi alam ang susunod na gagawin. At pagkatapos, sumalakay ang mga sundalo ng Israel sa kanila at pinatay silang lahat.

Nang dumating ang kapahamakan sa mga lalaki ng Ai, [pansinin ninyo ang sinasabi ni Josephus pagkatapos nito] **mayroong napakaraming mga bata, kababaihan, mga alipin, at napakalaking dami ng iba pang mga kagamitan.**

Naisip ko, sandali lang, sinasabi mo ba na iniwan ng Israel ang mga babae at mga bata at pinatay lamang ang mga lalaki ng Ai?

Kinuha rin ng mga Hebreo ang mga kawan ng baka at malaking halaga ng salapi, sapagkat ito ay isang mayamang lupain. Kaya nang dumating si Josue sa Gilgal, hinati niya ang lahat ng mga nasamsam sa mga sundalo. (Josephus, *Antiquities Book 5*, Chapter 1, para.15)

Isang bagay na tiyak na gagawin ng mga Romano. Kaya, nagsaliksik ako tungkol sa pagkakaibang ito sa pagitan ng sinasabi ng aklat ni Josue at ng sinasabi ni Josephus. At kung titingnan mo sa Wikipedia, kasama ang iba pang mga sanggunian, narito ang paliwanag ni Josephus.

Ang Paliwanag: **Madalas sumulat si Josephus para sa mga Romano bilang mambabasa. Pinaniniwalaan ng mga historyador na paminsan-minsan ay “pinagaan” niya ang mas mararahas na aspeto ng kasaysayan ng mga Hudyo** upang ipakita ang mga Israelita bilang mas maayos at hindi gaanong “barbariko” sa pananaw ng mga Romano, na itinuturing na labis ang malawakang pagpatay sa mga babae at bata, kahit na sa kanilang pamantayan. (Google Summary)

At iyon ang buod ng mga pangyayari ayon sa Google. Kaya, sinusubukan ni Josephus na pahupain ang epekto ng mga pangyayari. Ang aklat ni Josue naman ay nagsasaad na lahat ay namatay, na nangangahulugang masasabi nating ang buong lungsod ay tinanggal sa mukha ng lupa. Wala nang natira.

At muli, ito ay isang sipi mula sa Wikipedia.

Binibigyang-diin ng iskolar na si Louis Feldman, na dalubhasa sa mga sulatin ni Josephus, ang ilang maling pananaw tungkol sa mga Hudyo na kumakalat noong panahon ni Josephus. Partikular, pinaniniwalaang kulang ang mga Hudyo sa mahuhusay na makasaysayang tauhan at sa isang kapani-paniwalang kasaysayan ng kanilang bayan. Sinasabing nagtataglay din sila ng sama ng loob laban sa mga hindi Hudyo [naisip ko, bakit kaya nila naisip iyon?], at pinaniniwalaang karaniwang kulang sila sa katapatan, paggalang sa awtoridad, at kagandahang-loob [Nakakatuwa, hindi ba? Kulang sila sa Agape, o sa Ingles, charity/charitas, partikular]. Sa gitna ng ganitong mabibigat na akusasyon laban sa mga Hudyo na kumakalat sa buong imperyong Romano, nilayon ni Josephus na magbigay ng isang iniayon sa Hellenong kultura na bersyon ng kasaysayan ng mga Hudyo.

(https://en.wikipedia.org/wiki/Antiquities_of_the_Jews#:~:text=They%20were%20also%20accused%20of,version%20of%20the%20Jewish%20history.)

At tulad ng alam natin, sino man ang sumusulat ng kasaysayan, ito ay palaging kaniyang sariling bersyon. Kaya, hindi ito isang tumpak na salaysay; sinusubukan ni Josephus na pahupain ang buong, marahas na epekto ng kuwentong ito.

Kaya, sinasabi nito, tulad ng ating nabasa kanina [sa Josue 8:24–26], inuulit ko lamang ang huling bahagi ng talata 26,

... hanggang tuluyan niyang winasak ang lahat ng mga naninirahan sa Ai. [Napuksa sila.] (Josue 8:26)

Ito ay isang genocide. Hindi naglakas-loob si Josephus na ibigay sa mga Romano ang kasaysayan ng pagpuksa sa mga babae at bata. Maaaring magdulot ito ng pagkiling laban sa mga Hudyo. Kawili-wili ang gawi na ito ng pagpapagaan sa katotohanan ng kung ano talaga ang nangyayari.

Kailan nga ba partikular na binabanggit ng mga Kristiyano na si Josue at ang kaniyang mga kawal ay bumiyak ng mga bungo ng mga babae at mga bata, at kinuha ang mga sanggol at ipinaghagis sa mga bato? Ito ba ay isang bagay na binibigyang-diin ng Kristiyanismo? Hindi. Ang nangingibabaw na diin ay nasa mga lalaki, ang mga lalaking pumatay ng tatlumpu't anim na Israelita, ang mga lalaking nangahas na tumindig at humarang sa pag-usad ng Israel. At sasabihin natin, karapat-dapat mamatay ang mga lalaking iyon. Kaya't iyon ang dahilan kung bakit nila binayaran ang kapalit. Ngunit bihirang banggitin na ang mga babae at mga bata ay winasak din.

Pinatitibay ito ng punto na sa mga Midianita, nang iniwan ng Israel ang mga babae at mga bata, nagalit si Moises at sinabi, bakit ninyo iniwan ang mga babae? Patayin ninyo ang mga babaeng nakipag-ugnayan sa mga lalaki at ang mga lalaking sanggol. Kaya't ito ay naituro na sa kanila. Muli, dahil sila ay kumikilos sa ilalim ng lumang tipan, kung hindi nila gagawin ito, ang mga taong ito ay sa huli ay kanilang palalasonin. At sa kabila ng lahat ng kanilang nagawa, pagkamatay ni Josue, mabilis na nadaya ng Israel ng mga kalapit na bansa at lahat ng kanilang ninanais na gawin ay bumaliktad laban sa kanila.

Manonood sa Online: Sinikap niyang ipatupad ang curfew, tulad ng naranasan natin apat na taon na ang nakalipas, upang pigilan ang sakit. At sa huli, lalo lamang nitong pinasama ang sitwasyon sa paglipas ng panahon, na hindi maiiwasan kapag wala kang tamang kagamitan.

Pr. Adrian: Kaya, pinapaniwalaan ba natin ang kuwento tungkol sa paghahagis ng mga sanggol sa mga bato? Talaga bang kailangan

nating ituon ang pansin sa mga bagay na ito? Dito sa Awit 137:7–9, sinasabi,

Alalahanin mo, O PANGINOON, ang mga anak ng Edom sa araw ng Jerusalem; na nagsabi, Lipulin mo, lipulin mo [pantayin], *hanggang* sa pundasyon nito. **O anak na babae ng Babilonia, na papatayin;** masaya *siyang magiging* tagapaghiganti sa iyo ayon sa ginawa mo sa amin. Masaya siyang *magiging siyang* **kumuha at maghampas sa iyong mga sanggol sa mga bato.** (Awit 137:7–9)

Kaya, ito ang ginawa ng Babilonia sa Israel. At sinasabi ng Israel, mangyayari ito sa inyo, at kapag nangyari ito sa inyo, kami’y magiging masaya. At kaugnay nito, sinabi ni Adam Clark, ang kilalang komentaryo na ginagamit natin, ang sumusunod,

Ang mga hulang pahayag na ito ay hindi naghihikayat kaninuman na gumawa ng mga gawa ng kalupitan at kabangisan; **bagkus, ipinahahayag lamang nila kung ano ang mangyayari ayon sa kaayusan ng mapaghiganting pamamahala at katarungan ng Diyos,** at ang pangkalahatang pananaw na lilitaw bilang bunga nito. Samakatuwid, ang panalangin para sa pagkawasak ng ating mga kaaway ay lubos na hindi dapat isaalang-alang. (Adam Clarke Commentary)

Ngayon, nauunawaan natin ang mapaghiganting katarungan ng Diyos bilang ang paglayo at pagpapahintulot na maganap ang mga bunga ng kilos ng tao. Oo, iyon ang katarungan ng Diyos. Siya’y lumilihis; ito ang Kaniyang kakaibang gawa. Hindi Niya direktang ginagawa o iniutos ang mga bagay na ito, kundi pinapayagan Niya lamang na mangyari ang mga ito. Kaya, sinasabi Niya na ito ay isang pahayag ng katotohanan.

Ang pahayag na ito ay madalas ginagamit upang talakayin ang pagiging marahas ng Lumang Tipan. May isang salmo na isinulat tungkol sa pagiging masaya sa pagwasak o paghampas ng maliliit na bata laban sa mga bato. Ganito ang mga ginagawa noong mga panahong iyon. Pagsapit ng panahon ng mga Romano, sila ay nabigla

at nainsulto sa ganitong uri ng kalupitan, kahit na sila mismo ay isang marahas na bansa batay sa mga ginawa nila sa kapwa tao. Ngunit itinatanong natin sa ating mga sarili ang mga sumusunod na bagay. Galing ba ito sa Diyos? Kaya't dumako tayo sa mga tanong. Ilalahad ko ang mga tanong upang ating mapagmasdan at masuri ang mga ito.

1. Iniutos ba ng Diyos ang pagpatay sa mga sanggol sa Ai?

At ito ang tanong na kailangan nating iharap sa mga tao. Sinasabi ba ninyo na iniutos ng Diyos sa Kanyang bayan na buhatin ang maliliit na sanggol at ihagis ang mga ito nang buong lakas sa bato? Humihingi ako ng paumanhin sa marahas na paglalarawan, ngunit ito ang sinasabing nangyari. Kung hindi natin haharapin ang mga pangyayaring ito, madali nating mapapalampas ang mga kuwentong ito at sabihin na lamang, "Oh, namatay sila, at magpatuloy na tayo." Ngunit ito ang sinasabing nangyari, mga kapatid. At kung naniniwala tayo na iniutos ito ng Diyos, nangangahulugan iyon na naniniwala tayong nais ng Diyos na madurog ang mga bungo ng mga sanggol at sila ay mamatay sa pagdurugo. Ito ang isa sa pinaka-malupit na bagay na maaaring maisip. At kung ito ang pinaniniwalaan ng mga tao, ang masasabi ko na lamang ay, "Nawa'y tulungan kayo ng langit."

At iyan ang dahilan kung bakit ko itinanong ang tanong na iyon:

1. Kaayon ba ito ng likas na karakter ng Diyos?

Hindi kailanman ginawa ni Hesus ang ganito noong Siya ay narito sa lupa. Hindi Niya ito kailanman ipinahayag. Hindi ito maaaring maging kaayon ng likas na karakter ng Diyos. At sinumang naniniwala rito ay nakararanas ng isang antas ng pansamantala at maaaring maging permanenteng pagkasira ng pag-iisip. At oo, kilala ako sa tuwirang pagsasalita tungkol sa paksang ito. Hindi ako humihingi ng paumanhin kaninuman, sapagkat ang itinuturo ng ganitong doktrina ng Kristiyanismo ay isang tuwirang pag-atake laban sa aking Diyos at sa Diyos na aking pinaglilingkuran. Hindi ako mananahimik at basta na lamang tatanggapin ito. Lalaban ako at

sasabihin ko, hindi ito ang Diyos ni Hesukristo. Hindi ito ang iniutos ng Diyos. Ito ay ang Diyos na hinayaang mangyari ang mga bagay na ito ayon sa mga pasiya at kagustuhan ng mga tao.

2. Saan sa salaysay malinaw na iniutos ng Diyos sa Israel na patayin ang sinumang tao?

Hindi mo mababasa iyon sa salaysay. Hindi kailanman sinabi ng Diyos, sa isang tuwirang utos, na patayin ang lahat ng tao sa Ai. Wala ito roon. Hindi ito matatagpuan sa teksto. Ang naroon lamang ay ang pahayag ng Diyos na alam Niya kung ano ang mangyayari. Alam Niya kung ano ang gagawin ninyo. At ngayon, dumako tayo sa susunod na punto ng ating pag-unawa tungkol sa Krus.

3. Kung nadarama ni Kristo ang lahat ng pagdurusa ng sangkatauhan, uutusan ba Niya ang kamatayan kung Siya rin ang magdurusa nito, kung si Hesus ang nag-uutos ng pagpatay sa mga taong ito, Siya rin ang Siya mismong magdurusa sa kanilang pagdurusa?

Si Hesus ba ang unang gumagawa ng pananakit sa sarili? Siya ba ang nagsisimula ng pananakit sa Kanyang sarili, at ito ba ang Kanyang ginagawa sa Sarili Niya? Dapat ba nating purihin ang mga taong sinasaktan ang kanilang sarili, kung ito ang ginagawa ni Hesus? Sinasaktan Niya ang Kanyang sarili sapagkat iniutos Niya ang kamatayan ng mga taong ito, na magdudulot sa Kanya ng matinding sakit at pagdurusa. Muli, ito ay isang kaisipang hindi makatwiran. Wala itong anumang saysay.

4. Kung si Hesus ang muling pagkabuhay at ang buhay, paano Siya makapagdudulot ng kamatayan?

At marami sa mga bagay na pinag-aralan natin sa kuwentong ito, mga kapatid, imposibleng ang Diyos ng Bibliya ang nag-uutos ng ganitong mga bagay. Sa halip, Kanyang ipinapahayag, “Alam Ko kung ano ang gagawin ninyo,” gamit ang *Qal perfect* na anyo.

5. Kung ang kamatayan ay kaaway ng Diyos, paano Niya ito maaaring ipataw o idulot?
6. Kung ang kamatayan ay kaaway ng Diyos, paano magagamit ng Diyos ang Kanyang mga kaaway upang maisakatuparan ang Kanyang mga layunin?
7. Hindi ba't ipinapakita nito ang Diyos at si Satanas na nagtutulungan?

Sinasabi sa 1 Corinto 15 na ang kamatayan ang huling kaaway na malalampasan. At kung ang kamatayan ay kaaway, kung gayon... baliktarin natin ng kaunti ang pang-unawa. Inaakusahan tayo ng iba na sinasabi natin na nagtutulungan ang Diyos at ang diyablo; dahil inaakala nila na naniniwala tayo na nais ng Diyos na mamatay ang mga tao. Kaya't ginagamit Niya si Satanas upang isagawa ang gawaing iyon para sa Kanya; at sa gayon, nagtutulungan daw ang Diyos at si Satanas. Ngunit sa katunayan, kabaligtaran ang tama. Sapagkat ang pagsasabi na ginagamit ng Diyos ang kamatayan, na Kanyang kaaway, upang maisakatuparan ang isang layunin, ay nangangahulugang nagtatrabaho ang Diyos kasama si Satanas. Kung sinasabi mo na nais ng Diyos ang kamatayan at iniutos ang kamatayan, sinasabi mo na ang Diyos ay ganap na kaayon ng mayakda ng kamatayan, na si Satanas, **na nangangahulugang naniniwala ka na nagtutulungan ang Diyos at si Satanas para sa iisang layunin, para sa iisang resulta, na lubos kong tinututulan at tinatanggihan.** Tinitingnan ko ang lahat ng mga kuwentong ito sa lente ni Hesukristo.

Ito ang nangyari – 12,000 tao! 12,000 na tao ang pinaslang. Oo, inihandog sila ng Diyos sa mga kamay ng Israel. At tiningnan natin ang punto tungkol sa pariralang “ihandog sa kamay,” na ang Diyos ay iniwan ang mga tao ng Ai at inabandona sila sa mga kahihinatnan ng kanilang mga ginawa. Dahil pinili nilang bumangon at lumaban, sa halip na tumakas o sumunod, hindi na sila maprotektahan ng Diyos. Kanilang dinala ang kapahamakan sa kanilang mga sarili. At nadalarin nila ang kapahamakan sa kanilang mga asawa at mga anak, na

nagbayad ng kapalit kasama nila dahil sa ganitong hangal na pagkilos.

Nais kong itampok ang punto ni Josephus upang ipakita na mayroong tendensiya na palampasin o pagaanin ang mga kuwentong ito. Nakakatawa na kapag inilahad ko ang mga kuwentong ito noon, ipinapakita ang totoong nangyari, pakiramdam ng ilan na inaatake ko ang kanilang Diyos na pumatay, at nasasaktan sila dito; dahil tinitingnan natin ang aktwal na detalye ng mga pangyayari. Ngunit ang simpleng tugon ko ay, “Twanan ninyo ang inyong Diyos na pumatay. Maniwala kayo sa Diyos na katulad ni Hesukristo.” At tulad ng ipinakita ko sa inyo sa presentasyong ito, ang gramatika ng Hebreo ay nagpapahintulot ng ibang interpretasyon. At hindi ninyo maipapakita sa akin kahit saan sa kabanatang ito na malinaw, sa isang utos na Hebreo, iniutos ng Diyos na paslangin at patayin ang mga lalaki, babae, at bata sa Ai. Wala ito sa teksto. Hindi ito umiiral. Ang naroon lamang ay ang pahayag ng Diyos tungkol sa kung ano ang alam Niya na gagawin ng Israel.

Kaya’t umaasa ako na kayo ay mahikayat ng mga kaisipang ito. Habang binabalikan ko ang mga kuwentong ito, labis akong nahikayat na makita na ang ating Diyos ay hindi isang tagawasak.

Manonood sa Online: Walang kaugnayan ang buhay at kamatayan. Kaya, kung si Hesus ang buhay, hindi Niya maaaring idulot ang kamatayan.

Manonood sa Online: Ang kasalanan ng mga tao sa Ai ay pinarusahan sa pamamagitan ng kasalanan ng Israel. Hindi ipinakita ng Israel ang awa sa kanila.

Pr. Adrian: Tama. Maraming salamat. Nakakatuwa rin na, sa kalaunan, dahil hindi nagpakita ng awa ang Israel, wala rin silang natanggap na awa. “Kung ano ang itinanim, iyon din ang aanihin.” At sila ay tuluyang pinaslang, gaya ng kanilang ginawa sa iba. At inihandog sila ng Diyos sa kamay ng ibang mga bansa, gaya ng paghandog Niya ng ibang mga bansa sa kanilang kamay. “Kung ano

ang itinanim, iyon din ang aanihin.”

At muli nating ipinaaalala sa ating mga sarili na sinabi ng Diyos sa Exodo 23 na liistorbo ng Diyos ang mga naninirahan sa Canaan, tulad ng paglilinis ng templo, ang mga tao ay matatakot sa kapangyarihan ng tunay na Espiritu ng Diyos at ng Kanyang mga tagasunod. Sila ay matinding mabibigla at matatakot, at sila ay tatakbo, o sila ay magpapakumbaba at mananalangin sa Diyos dahil sa matinding damdamin ng paninindigan at panghihikayat ng kalooban ng Diyos.

Manonood sa Online: Si Josue ay isang alegorikal na representasyon ni Hesus.

Pr. Adrian: Kaya’t nagbukas ka lang ng isang malaking usapin diyan, Adam. Alam ko na ang pangalang Josue at Hesus/Yeshua ay iisang salita na ginamit doon. At sa tingin ko, kung naroon si Hesus, at ito ang Kanyang Espiritu, ay nilinis Niya ang templo sa Ai, nilinis ang lungsod. Ang mga ayaw magkaroon ng bahagi Niya ay tatakbo, at ang mga nais magsisi ay babagsak sa Kanyang mga paa, tulad ng babaeng nahuli sa pangangalunya, at sila ay mananalangin at hihingi ng awa.

Manonood sa Online: Kaya ang nangyari ay ang Diyos ay naglabas ng mga pahayag na nagresulta sa pagbubunyag ng kakila-kilabot na masamang kalikasan.

Pr. Adrian: Oo, tama. Nagdulot ito ng paglaganap ng kasalanan. Gumagawa ang Diyos ng pahayag na nagpapakita ng kasamaan ng nasa puso ng tao, ngunit ang Diyos ay nagpapahintulot sa paglaganap ng kasalanan, upang mas lalong mag-uumapaw ang biyaya. Ngunit hindi sinasabi ng Diyos ang anumang bagay na hindi pa noon nakatakda sa puso ng mga Israelita. Noon pa man, napagpasyahan na nila na gagawin nila ito. Katulad ng nakikita natin sa kwento ni Saul at ng mga Amalequita sa 1 Samuel 14 at 15. Parehong proseso ang nagaganap.

Kaya ngayon, maaari na nating simulan na tingnan ang paggamit ng *Qal perfect* na anyo para sa mga hinaharap na pangyayari, ngunit

maaari rin nitong ipabatid sa atin na ito ay maaaring simpleng pahayag lamang ng katotohanan o isang propetikong pahayag ng kung ano ang alam ng Diyos na mangyayari. Muli, maaari rin itong basahin sa kabaligtarang paraan, dahil ang *Qal perfect* ay maaaring gamitin upang ipahiwatig na, “Tiyak ako rito, nais kong magawa ito.” Maaari mo itong basahin sa ganitong paraan, ngunit maaari rin itong basahin sa isa pang paraan, bilang simpleng pahayag lamang ng katotohanan.

Kaya’t umaasa ako na kayo ay pinagpala ng mga ito. Talagang nageenjoy ako sa seryeng ito habang tinatalakay natin ang aklat ni Josue, at habang pinag-aaralan natin ang bawat kwento, sa huli ay pagsasamahin ko ang mga ito at ilalagay sa isang aklat, na tatawagin kong *The Kingdom of Heaven*.

Muli, nagpapasalamat ako sa inyong mga panalangin. Sa pagtatapos, nais ko lamang sabihin na mula pa noong Hulyo, mula nang magkaroon tayo ng ating panahon ng panalangin—sampung araw ng panalangin noong Hulyo—halos hindi na ako nanood ng balita. At sa kamakailang balita tungkol sa nangyari sa Venezuela, pansamantala lamang akong sumilip sa mundo ng balita. Sa loob ng maikling panahon, naalala ko kung gaano ito kaaksaya ng oras, at kung gaano karami ang basura at walang kwentang impormasyon. Kapag huminto ka sa panonood ng balita ng ilang panahon, at pagkatapos ay bumalik kang tumingin, nakakagulat talaga, at lahat ng mga kakilabot na pangyayaring ito. Kaya muli, ako ay umatras.

Umalis na ako sa ganitong mundo ng balita, at iniiwan ko na ito sa aking Ama, at sa abot ng aking makakaya, alam kong Siya ang bahala sa akin. Pinagkakatiwalaan ko na Siya rin ang bahala sa inyo. Kaya’t ituon natin ang ating isipan sa lahat ng bagay na mabuti, lahat ng bagay na tapat, lahat ng bagay na marangal. Ituon natin ang ating pansin sa ating kahanga-hangang Ama.

At muli, umaasa ako na kayo ay pinagpala ng ilan sa mga musika. Hindi ko kailangang makinig sa musika na ginawa ng mga taong

sumasamba sa ibang Diyos o may ibang pagkaunawa tungkol sa pagtubos. Ito ay musika na aming ginawa, at ito ay may ibang uri ng panginginig o enerhiya.

Natutuwa akong marami kayong napag-isipan mula rito. Ito ay mga paunang kaisipan pa lamang, kaya maaaring kailanganin ng kaunting pagwawasto o paglilinaw sa partikular na puntong ito. Ngunit agad akong naging mausisa habang binabasa ko: Utos, Utos, Utos, at bigla, isang pahayag na karaniwang ginagamit upang ilarawan ang isang nangyari na sa nakaraan. At naisip ko, “Ano ito?” Kaya ito ang lumabas mula rito.

Manonood sa Online: Oo, hindi ko na matiis ang balita pagkatapos ng ating pag-aayuno. Mag-ayuno tayo at iwanan ang balita sa likod. Sinabi ko lamang, “Panginoon, ipapakita Mo sa akin ang mga bagay kung kailangan kong makita ang mga ito.”

Pr. Adrian: Oo. Ako’y luluhod, at magsasara tayo sa isang panalangin.

Pangwaks na Panalangin:

Ama naming nasa langit, muli kaming nagpapasalamat na kapag sinusuri namin ang Salita ng Diyos, ang Banal na Kasulatan ay nagpapaliwanag sa kanilang sarili. Habang pinagsasama-sama namin ang mga bahagi, nakikita namin ang isang larawan kung paano Mo hinarap ang isang taong palikero, na nagsabi sa Iyo sa Sinai, “Huwag hayaang ang Diyos ang magsalita sa amin. Hayaan si Moises ang magsalita sa amin.” Nilapastangan nila ang tipan, sapagkat sinabi Mo sa kanila, “Kung inyong susundin ang Aking tinig, ipinapanatili ninyo ang Aking tipan,” ngunit tinanggihan nilang pakinggan ang Iyong tinig.

Panginoon, nawa’y pakinggan namin ang Iyong tinig. Tulungan Mo kami na lumakad kasama Ka. Ipagkaloob Mo sa amin ang Iyong Espiritu. Panginoon, tulungan Mo kaming pasanin ang aming krus, maipako sa krus kasama si Kristo, at tiisin ang kahinaan ng iba. Bigyan Mo kami ng biyaya upang matiis ito, at huwag maging

padalos-dalos o mawalan ng pasensya. Kailangan namin ang Iyong tulong upang magawa ito, sapagkat hindi namin ito kayang gawin sa aming sarili.

Nagpapasalamat ako sa Iyo, Panginoong Hesus, na hindi Mo winawasak ang maliliit na sanggol at mga bata; ang mga anak, kababaihan, o kahit mga lalaki, hindi Mo sila winawasak, kundi minamahal Mo sila at pinagkakalooban ng Iyong biyaya.

Kaya't muli, nagpapasalamat ako sa Iyo, Ama. Labis ang aking kagalakan na makilala ang kagandahan ng Iyong pagkatao. At nananalangin ako na tayo'y lahat magpupuri sa Iyo, at sa ating puso at isipan, halikan ang Iyong kamay at magpasalamat sa Iyo sapagkat Ikaw ay dakila at kahanga-hanga. Sa pangalan ni Hesus. Amen.

PAGKAWASAK NG AI

Ang lungsod ng Ai ay nanlailait sa hukbo ni Josue matapos ang kanilang dakilang tagumpay laban sa Jerico. Ang mga plano ay naisagawa nang walang patnubay ng Diyos, at nagdusa ang Israel ng pagkawala ng 36 na lalaki bilang resulta. Nagkaroon ng paglabag sa mga depensa ng Israel dahil sa pag-aalsa ni Achan, na agad namang tinugunan.

Pagkatapos, bumalik si Josue sa Ai upang harapin ang sitwasyon. Paano natin mababasa ang kuwentong ito sa liwanag ng mapagmahal na karakter ni Hesus? Ipinaliliwanag ba ng hiwaga ng Krus ang lahat ng hiwaga, kabilang ang kwento ng Ai?

Sa presentasyong ito, titingnan natin ang ilang aspeto ng gramatika ng Hebreo na nagbibigay ng mga pahiwatig sa kuwentong ito para sa isang ibang pananaw sa pakikialam ng Diyos.

Bakit mahalagang balikan ang kuwentong ito? Dahil hindi lamang pinatay ng Israel ang mga lalaki sa lungsod, pinatay nila ang lahat; lahat ng kababaihan at mga bata. Ito ba ang Diyos ni Hesuskristo? Pinapatay ang mga kababaihan at maliliit na bata; ganap na winawasak ang buong bayan? Tinutugma ba ito sa utos na paalisin ang mga naninirahan gamit ang mga taksong bubuyog?

Ilang mahahalagang punto ang tinalakay sa presentasyong ito upang magbigay-linaw sa mga tanong na ito.